7/7066

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

Sayı : B.13.APK.0-12-00-00/ 320 - 2462
Konu : Yazılı Soru Önergesi

14 TEMMUZ 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 27.06.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-12267 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Niğde Milletvekili Orhan ERASLAN'a ait 7/7066 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur

506 sayılı Kanunda değişiklik yapan 4447 sayılı Kanunla Kurumun emekli, dul ve yetimlerinin aylıklarının artırılmasına ilişkin katsayı ve gösterge sistemi değiştirilmiş, bunun yerine Kanunun 16 ncı maddesiyle 506 sayılı Kanuna eklenen Ek 38 inci maddeye göre bağlanan gelir ve aylıklar ile Geçici 76 ncı maddeye göre yapılan telafi edici ödemelerin her ay, bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) tarafından açıklanan en son temel yılı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı (TÜFE) kadar artırılarak ödenmesi öngörülmüş ve 4447 sayılı Kanunda yer alan maddelerin yürürlülük tarihlerinin düzenlendiği 63 üncü maddede de EK 38 inci maddenin yürürlülük tarihinin Kanunun yayımını takip eden yılbaşı olacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan bu yasal düzenlemenin amacı, katsayı ve gösterge sisteminde olduğu gibi gelir ve aylıkların belirli bir tarihten itibaren yükseltilmesi olmayıp, aylıkların her ay, otomatik olarak bir önceki yılın TÜFE'deki artış oranına göre yükseltilerek ödenmesi esasına dayanmaktadır.

İlk olarak, 2000 yılı Ocak ayı ödeme döneminde başlanan bu uygulamayla, emekli aylıkları her ay, bir önceki ayın TÜFE artış oranında artırılarak 506 sayılı Kanunun 98 inci maddesi uyarınca peşin olarak ödenmiştir.

Ancak, 2000 yılı Mayıs ayında Kurum aleyhine açılan münferit davalarda, artışın her ay aylık ödeme tarihi olan 19 ile 23 üncü günlerinden itibaren uygulandığından bahisle eksik ödenen aylıkların Kurumca ödenmesi talep edilmiş, söz konusu talep ilgili İş Mahkemelerince kabul edilerek hüküm altına alınmış ve kararlar Yargıtay onamasından geçerek kesinleşmiştir.

Anayasa'nın 138 inci maddesi gereğince, Kurumun taraf olduğu kesinleşmiş mahkeme kararlarına uyması zorunlu olduğundan, TÜFE farkı konusunda şahsa münferit alınmış ve söz konusu kararlar aynen ve geciktirilmeden uygulanmıştır.

Emeklilerin aylıklarındaki artış farklarının eksik ödendiği yolundaki yoğun talepleri ve bu konuda kazanılmış mahkeme kararları doğrultusunda 4447 sayılı Kanunun yürürlük maddesi dikkate alınarak Kurum Yönetim Kurulu'nun, 06/06/2002 tarih, III-VIII/1557 sayılı kararıyla Kanunun yürürlülük tarihi olan 01/01/2000 ile tahsis numarasının son rakamına göre Ocak/2000 ödeme dönemi arasında kalan sürenin eksik ödendiği kanaatine varıldığından, özel sektörden emekli olanlara gelir ve aylıklarda TÜFE artışlarının uygulanmaya başlandığı 19, 21, 22 ve 23 Ocak 2000 ile 01/01/2000 tarihleri arasındaki 19-23 günlük, kamu sektöründen emekli olanlara da 15/01/2000 ile 19-23 Ocak 2000 tarihleri arasındaki 4-8 günlük TÜFE farkları Ağustos/2002 ayında yasal faiziyle birlikte ödenmiştir.

Ancak, yapılan değerlendirmede, kamu sektöründen emekli olanlara 01/01/2000 ile 14/01/2000 tarihi arasındaki 14 günlük TÜFE farklarının da ödenmesi gerektiği sonucuna varılarak, Kurum Yönetim Kurulu'nca bu doğrultuda karar alınmış olup, bu farklar da yasal faiziyle birlikte Temmuz/2004 gelir ve aylıklara ilave edilerek ödenmiştir.

Diğer taraftan, 506 sayılı Kanunun Ek 38 inci maddesi ile yapılan düzenlemede, emekli aylıklarının her ay (aylık ödeme dönemi itibariyle), bir önceki ayın TÜFE artış oranı kadar artırılarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06640 ANKARA
Tel: (0312) 296 64 28 Fax: (0312) 215 18 00
e.posta mdınç@calisma.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Gülten KODAL Araştırmacı

Emekliler tarafından Ek 38 inci maddenin yürürlüğe girdiği Ocak/2000 ayından bu madde de gelir ve aylıkların her ay ödeme tarihlerinde bir önceki ayın TÜFE artış oranı kadar artırılması yönünde değişiklik yapıldığı Haziran/2002 ayına kadar, her ayın 1'i ile ödeme tarihleri arasında TÜFE artış tutarlarının eksik ödendiği yolundaki iddiaları ve bu doğrultuda açtıkları davalar üzerine hazırlanan bilirkişi raporlarında belirtilen dönemde, her ay 18-22 günlük TÜFE farkının bulunduğu yönünde görüş belirtilmiş ve bu yönde münferit yargı kararları verilmiştir.

Kurum tarafından, Aralık/1999 ayı ile Haziran/2002 ayı arasında her ay, bir önceki ayın TÜFE artış oranı üzerinden 30'ar günlük artışlar uygulanarak gelir ve aylıklarda gerçekleştirilen artış oranının (% 174), bu sürede gerçekleştirilen TÜFE (enflasyon) oranı ile aynı olduğu hazırlanan bilirkişi raporları doğrultusunda TÜFE farkı ödemesinin mükerrer ödemeye yol açacağı, ayrıca Ek 38 inci maddenin gelir ve aylıkların enflasyon karşısında korunması amacına uygun olmayacağından hareketle, münferit yargı kararları uygulanmakla birlikte, emeklilerin tamamı için bir işlem yapılabilmesi için yargı süresinin tamamlanması beklenilmiştir.

En son, Yargıtay 10 uncu ve 21 inci Hukuk Daireleri tarafından, Ocak/2000 ile Haziran/2002 ayları arasında her ayın 1'i ile ödeme tarihleri arasında 18-22 günlük TÜFE farkı bulunduğu yönündeki bilirkişi raporlarına dayanan yerel mahkeme kararları bozulmuş, Yargıtay ilgili Dairelerince bozulan 23 ve ayrıca yeni açılan 6 dava olmak üzere toplam 29 dava da Ankara 9. İş Mahkemesi tarafından 11/04/2005 tarihinde temyiz yolu açık olmak üzere reddedilmiştir.

Kurumca konu ile ilgili yargı süreci takip edilmekte olup, yargı sürecinde oluşacak karar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan